

Toimintasuunnitelma 2021

Salon kaupungin museopalvelut

Vapaa-ajanlautakunta

4.3.2021

Sisällys

Toimintasuunnitelma 2021	1
Salon kaupungin museopalvelut	1
Salon taidemuseo Veturitalli	3
Toimintasuunnitelma 2021	3
Toiminnan periaatteet	3
Kunnallinen ja valtiollinen asema ja organisaatio	3
Jäsenyydet	3
Keskeiset toiminnot 2021	3
Kokoelmatyö	3
Kiinteistö	4
Näyttelyt ja tapahtumat	4
Yleistyö ja markkinointi	5
Salon historiallinen museo SAMU	6
Toimintasuunnitelma 2021	6
Toiminnan periaatteet	6
Kunnallinen ja valtiollinen asema ja organisaatio	6
Jäsenyydet	6
Toiminta-ajatus ja museokohteet	6
Keskeiset toiminnot 2021	6
Kokoelmatyö	7
Kiinteistöt	7
Näyttelyt ja tapahtumat	7
Yhteistyö ja markkinointi	8

Salon taidemuseo Veturitalli

Toimintasuunnitelma 2021

Toiminnan periaatteet

Salon taidemuseon toiminta on elämänlaatua parantavaa ja luovaa kuvataide- ja yleistä taidekulttuuria edistävää toimintaa. Taidemuseon palvelut on jaettu

- näyttelytoimintaan (vaihtuvat näyttelyt),
- yleisötyöhön (taide- ja kulttuurikasvatus, tapahtumat, museokauppa ja kokouspalvelut) sekä
- kokoelmatyöhön (täydentäminen, huolto, hoito ja hallinta sekä sijoitukset kaupungin palvelu- ja toimipisteisiin).

Kunnallinen ja valtiollinen asema ja organisaatio

Salon taidemuseo Veturitalli on valtiosuutta saava ammatillisesti hoidettu museo ja kuuluu Salon kaupungin museopalveluihin. Museon asioista päätetään kaupungin sivistyspalvelujen vapaa-ajan lautakunnassa, jossa asiat esittelee sivistyspalveluiden johtaja.

Jäsenyydet

Salon taidemuseo Veturitalli on omistajayhteisönsä Salon kaupungin kautta Suomen Museoliiton äänivaltainen jäsen. Salon taidemuseo Veturitalli on Mitalitaiteen Killan jäsen sekä vuoden 2019 alusta Unescon alaisen kansainvälisen museoneuvoston ICOMin yhteisöjäsen.

Keskeiset toiminnot 2021

Museon pääsaleissa on esillä 30.1.-25.4.2021 vanhoja valokuvia Salon seudulta näyttelyssä *Ympäri mennään, yhteen tullaan* ja samaan aikaan museon uusi galleria Sivuraide esittelee paimiolaisen kuvanveistäjä Raili Mikkosen tuotantoa. Kesäaikaan 15.5.-5.9.2021 nähtävä *Aito vai ei? – Taideteoksen alkuperän lähteillä* -näyttely pohtii aidon ja väärennöksen väliselle taiteen kentälle jäävää monikirjoista teosten kenttää erilaisine kopioineen, jäljennöksineen, pastisseineen, parafraaseineen, replikoineen. Näyttely esittelee monipuolisen sekä vanhempaa että nykytaidetta käsittävän kokonaisuuden, joka herättää kysymyksiä taideteoksen aitouden olemuksesta ja merkityksestä, sekä visuaalisesti tarjoaa uusia ja kiinnostavia näkökulmia Suomen taidehistoriaan. Syksyllä museo esittelee 25.9.2021-9.1.2022 Petri Ala-Maunuksen maisemamaalauksia ja samaan aikaan galleriatilassa Juha Joron taidegrafiikkaa. Ala-Maunuksen näyttely tuotetaan yhteistyössä Jyväskylän taidemuseon kanssa ja sen yhteydessä julkaistaan runsaasti kuvitettu taiteilijaa esittelevä katalogi.

Veturitallin laajennuksen valmistuttua vuodenvaihteessa 2020/2021 museon tilat kasvoivat noin 270 neliöllä. Varastotilan ohella lisäksi sisältää mm. sosiaalitalan ja Salon historiallisen museon henkilökunnan työhuoneen. Alkuvuodesta tilat kalustetaan ja varustetaan valmiiksi. Kevään aikana teoksia siirretään uuteen pieneen kokoelmavarastoon, teoksia järjestetään uudelleen ja uudet paikkamerkinnot viedään Muusa-tietokantaan. Kaupungin eri toimipisteiden teossiirrot suoritetaan toimitiloista luopumisen tai muuttojen yhteydessä sekä uusia tiloja käyttöön otettaessa. Laajennusremontin yhteydessä museoon saatiin myös pysyvä työpajatala. Tila kalustetaan kevään aikana ja työpajatoiminta käynnistyy koronarajoitusten salliessa.

Salon kaupungin verkkosivustouudistus toteutettiin kesän ja syksyn 2020 aikana. Kaupunki teetti sivustojen saavutettavuudesta tutkimuksen alkuvuodesta 2021 Helsinki Corellialla ja myös taidemuseon sivustoja jatkotyöstetään kevään 2021 aikana sivujen ulkoasun ja saavutettavuuden parantamiseksi. Museo tuottaa sivuille myös lisää sisältöä ja visuaalisen ilmeen osalta konsultoidaan graafista suunnittelijaa.

Kokoelmatyö

Taidemuseon laajennuksen myötä museolle valmistui 2020 uusi pienehkö kokoelmatila, johon kootaan valmiista elementeistä vuoden alussa uusi tauluhylly. Teokset järjestetään uudestaan kahteen eri varastoon ja niille

nimetään kokoelmatietokantaan vakiopaikat. Paperipohjaisiin teoksiin vaihdetaan uudet hapottomat silkkipaperit ja arkistomateriaalia järjestellään uusien säilytyskalusteiden myötä.

Kokoelmatäydennykset kirjataan sähköiseen Muusa-rekisteriin. Kokoelma käsittää 2451 teosta (sis. talletukset). Taidekokoelmien uudelleensijoituksia tehdään pyynnöstä vuosittain kymmeniä Salon kaupungin eri toimipisteisiin. Etätyön lopulta purkautuessa sijoitustoiminnan oletetaan edellisestä vuodesta vilkastuvan. Kokoelmatietojen ja -kuvien siirtoa avoimeen verkkoon toteutetaan Osuuskunta Suomen taide ja taidekokoelmat –palvelun kautta julkaistaville suomentaide.fi-sivuille.

Kaupungin prosenttitaide-periaatteen aktivoimista jatketaan 2022 aikana yhdessä kaupungin kehitys- ja tilapalveluiden kanssa ja pyritään saamaan Perniön uuteen koulukeskukseen taideinvestointi vuoden 2022 talousarvioon jo hyväksytyin Märynummen uuden koulun prosenttitaideinvestoinnin jatkoksi. Kaupungin kulttuuristrategiassa rakennushankkeiden taiteen prosenttiperiaate on edelleen voimassa, vaikka sen toteuttamisessa on ollut vuosien katkos.

Kiinteistö

Vuoden aikana Veturitalissa tehdään teknisten tilojen laajennukseen liittyviä takuutöitä ja valmistellaan pääsisäänkäynnin edustan talviaikaista lämmitystä sekä vanhan katoksen uusimista. Talviaikaan rännien ylivuoto sekä oven edustan jäätyminen haittaavat sisäänkäyntiä. Muita jatkossa kiinteistössä huomioitavia asioita ovat tornin ilmanvaihdon ja lämpötalouden parantaminen, vanhojen toimistotilojen lämmityksen parantaminen ja lattiamateriaalien vaihto sekä näyttelysalien ja kirjaston valaisinten uusiminen. Myös museon pollari-tyyppiset matalat ulkovalaisimet täytyy lähivuosina uusida niiden tekniikan vanhetessa ja pettäessä. Parannettavista asioista tehdään toimenpidelistä ja –suunnitelma tilapalveluita varten.

Tammikuun lopussa avataan vuoden 2020 aikana vanhasta luentosalista jalostettu galleriatila ja sen varustusta sekä näyttelykäyttöä kehitetään edelleen vuoden aikana. Veturitalin ensimmäisen näyttelysalin lounaaseen antavan seinän ikkunoiden näyttelyaikaista suojausta uusitaan vuoden aikana.

Näyttelyt ja tapahtumat

Taidemuseon näyttelyohjelmiston rakenne on laadittu kotimaisesti merkittävää taidetarjontaa ja paikallista yhteisöllisyyttä ajatellen. Paikallista näkökulmaa edustaa kevättalven *Ympäri mennään, yhteen tullaan* –näyttely. Kaupungin ollessa taloudellisesti ahtaalla ja palveluverkon supistuksia suunniteltaessa ja toteutettaessa erilaisissa yhteisöissä on perinteisesti ollut kuntalaisten turva ja tuki. Yhteisöllisyys rakentaa vahvasti paikallisidentiteettiä ja toimii eheyttävänä, kuntalaisia palvelevana tukena alueen rakennemuutoksessa. Vanhan yhteisöllisyyden esiin nostaminen voimauttaa kuntalaisia nykytilanteessa. Näyttelyä on myös työstetty yhteisöllisesti. Kokoelmien ja näyttelyn kuvia on tutkittu ja tunnistettu yhdessä kolmannen sektorin toimijoiden kuten mm. Rikala-seuran ja Salo-Uskelan Seuran jäsenten kanssa sekä yhdessä että erikseen järjestetyissä tilaisuuksissa. Avoimilla kuulutuksilla on etsitty alueen vanhoja valokuvaajia ja valokuvakokoelmia. Pandemia-tilanne antaa vielä erityisen merkityksen näyttelyn teemalle.

Valokuvanäyttelyn ohessa galleriatilassa on esillä omasta kokoelmasta veistosnäyttely. Vuonna 2017 Salon taidemuseo sai 21 pronssiveistoksen lahjoituksen paimiolaiselta kuvanveistäjä Raili Mikkoselta (s. 1927). Lahjoituskokoelma esitellään ensi kertaa yleisölle. Raili Mikkosen teoksille on ominaista huumori ja menneen ajan nostalginen tunnelma.

Kesällä nähtävä *Aito vai ei? – Taideteoksen alkuperän lähteillä* -näyttely pohtii aidon ja väärennöksen väliselle taiteen kentälle jäävää monikirjoista teosten kenttää erilaisine kopioineen, jäljennöksineen, pastisseineen, parafraseineen, replikoineen. Näyttely esittelee monipuolisen sekä vanhempaa että nykytaidetta käsittävän kokonaisuuden, joka herättää kysymyksiä taideteoksen aitouden olemuksesta ja merkityksestä, sekä visuaalisesti tarjoaa uusia ja kiinnostavia näkökulmia Suomen taidehistoriaan. Teokset kootaan yksityisistä ja julkisista kokoelmista ympäri maata. Taideväärennökset saadaan lainaksi Poliisimuseon kokoelmista.

Syksyllä nähtävä Petri Ala-Maunun laaja yksityisnäyttely sisältää taiteilijan uusimman tuotannon lisäksi teoksia takautuvasti noin kymmenen vuoden ajalta julkisista kokoelmista ja yksityiskokoelmista. Ala-Maunus (s. 1970) tunnetaan 1800-luvun romanttisilta luontokuvauksilta näyttävistä maisemamaalauksistaan, joissa jylhät näkymät ovat kasvaneet todellisuutta mahtavammiksi ja vaikuttavammiksi. Teokset muistuttavat valokuvia tarkkoine yksityiskohtineen, toisinaan väriskaala on kuin kuvankäsittelyohjelmalla rajattu niukasti kolmeen-

neljään sävyyn, joskus jopa pelkkään mustavalkoiseen. Näyttelyn yhteyteen tuotetaan koronarajoitusten mukaisesti työpajaohjelmaa sekä muuta oheisohjelmaa.

Yleisötyö ja markkinointi

Museopedagogia

Taidemuseo panostaa yleisötyöhön valmistamalla näyttelyihin normaalitilanteessa ääniopasteita ja muita museopedagogisia sisältöjä ja soveltaa niistä mobiili- ja nettiaineistoja. Toimenpiteillä edistetään asiakkaan kokemusta museosta avoimena oppimisympäristönä sekä museokäynnin yhteydessä kuin sen ulkopuolella. Näyttelyjen yleisöopastukset kulkevat näyttelyiden rinnalla tärkeänä museopedagogiikan osana. Koronapandemian aikana pedagogista materiaalia tuotetaan olosuhteiden sallimissa rajoissa mm. opettajien käyttöön verkosta ladattaviksi oppaiksi sekä tuotetaan kaikille avoimiksi tallenteiksi museon Facebook-sivuille, Youtube-kanavalle sekä verkkosivuille.

Markkinointi

Taidemuseon näyttelyistä tuotetaan julisteet, valotaulumainokset ja taidemuseon julkisivuun mainoskangas. Museon näyttelyohjelma jaetaan koteihin ja sitä oli jaossa kaupungin eri pisteissä sekä tapahtumissa. Salon taidemuseo käyttää tiedotukseen kaupungin viestinnän ja markkinoinnin tavoin STT:n tiedote- ja uutishuonepalvelua.

Näyttelytiedotteet lähetetään laajaan tiedottajakeluverkostoon, lisäksi ilmoitetaan paikallisessa lehdistössä, kaupungin matkailuesitteessä *Salo2021* sekä *Salo Vapaalla*-esitteessä, pääkaupunkiseudulla sekä alan lehdissä. Aktiivisen tiedottamisen lisäksi taidemuseo lähettää kuukausittain ilmestyvän uutiskirjeen tilaajille. Facebookissa ja instagramissa kerrotaan museon toiminnasta. Taidemuseon kotisivujen osoite on www.salontaidemuseo.fi ja englanninkielisten www.saloartmuseum.fi

Viestinnän tehokkuutta seurataan Meltwaterin raportoinnin avulla. Kävijäpalautetta kootaan Roidun reaaliaikaisen online-raportointityökalun avulla. Valmiiden rasti ruutuun -kohtien lisäksi palautetta on mahdollista antaa vapaana tekstinä.

Kuva: Teija Ala-Rakkola, 2018

Salon historiallinen museo SAMU

Toimintasuunnitelma 2021

Toiminnan periaatteet

Kunnallinen ja valtiollinen asema ja organisaatio

Salon historiallinen museo SAMU on valtionosuutta nauttiva museo ja kuuluu Salon kaupungin museopalveluihin. Museon asioista päätettiin vuonna 2020 sivistyspalvelujen alaisessa (31.3 asti hyvinvointipalvelujen) vapaa-ajan lautakunnassa, jossa asiat esitteli sivistyspalveluiden johtaja Pia Setälä.

Jäsenyydet

SAMU on omistajayhteisönsä Salon kaupungin kautta Suomen Museoliiton äänivaltainen jäsen. Lisäksi se kuuluu Varsinais-Suomen museot ry:een.

Toiminta-ajatus ja museokohteet

SAMUn tehtävä on tallentaa, tutkia, julkaista ja asettaa näytteille Salon historiaa ja mahdollisuuksien mukaan nykyisyyttä koskevaa kulttuuri- ja tuotantohistoriallista aineistoa. Museoon kuuluvat Salon elektroniikkamuseo sekä kulttuurihistorialliset paikallismuseot Halikon museo, Meritalon museo, Kiikalan kotiseutumuseo, Kreivinmäen ulkomuseoalue, Perniön museo, Ploominkin torppa, Suomensjärven kotiseutumuseo sekä Trömperin kestikievari. Ploominkin torppa on ollut useita vuosia suljettuna huonon kuntonsa vuoksi. Aiemmin SAMUun kuulunut Kiskon kotiseutumuseo siirtyi 1.1.2020 alkaen Kisko-Seuran hallintaan, sillä kokoelmat ja museokiinteistö ovat molemmat seuran omistuksessa.

Keskeiset toiminnot 2021

Museoiden toimintaa ja tapahtumien järjestämistä vaikeuttaa vuonna 2021 edelleen koronaepidemia. Museot toimivat viranomaisten sallimien määräysten rajoissa.

Viisi paikallismuseota, Halikon ja Meritalon museot sekä Kiikalan ja Suomensjärven kotiseutumuseot ja Trömperin kestikievari, ovat avoinna säännöllisinä aukioloaikoina kesäkaudella sekä muulloin sopimuksesta. Perniön museon uudistettu perusnäyttely avataan yleisölle 2.7.2021. SAMU organisoii neljän paikallismuseon säännöllisen aukipidon yhteistyösopimuksilla paikallisyhdistysten kanssa. Auki pidon hankinta kilpailutetaan kevättalvella ja sopimukset solmitaan kaksivuotiskausiksi, jotka sisältävät option maksimissaan lisäksi kahteen seuraavaan vuoteen. Meritalon museon aukipito järjestetään kesällä 2021 kaupungin rekrytoimien kesätyöntekijöiden voimin.

Salon historiallisen museon kokoelmatyötä hankaloittaa suuresti kokoelmatilojen hajallaan olo sekä osin puutteelliset olosuhteet. Meritalon museon kokoelmat sijaitsevat tällä hetkellä hajautettuna; osin SAKTAn tiloissa sekä Elektroniikkamuseon varastotiloissa. Myös Perniön ja Halikon museon kokoelmat on hajautettu useaan eri varastotilaan. Toiminnan tärkeimpiä painopisteitä onkin lähivuosina yhteisen kokoelmatilan suunnittelu ja perustaminen. Hanketta edistetään vuonna 2021.

Vuonna 2016 valmistunut paikallismuseoiden kehittämissuunnitelma tarkastetaan ja päivitetään kevään aikana vastaamaan vallitsevia olosuhteita sekä henkilöstöresusseja.

Salon elektroniikkamuseossa tehdään mahdollisuuksien mukaan vuoden 2021 aikana Talmu/Hella Lightning Finlandin tuotannosta pieni pop up -näyttely. Talmu/Hella lopetti toimintansa Perttelissä marraskuussa 2020 ja elektroniikkamuseo sai kokoelmiinsa esimerkkituotteita siellä valmistetuista laitteista. Talmu toimi 1950-luvun loppupuolelta alkaen mm. Salora Oy:n radio- ja tv-muoviosien valmistajana. Museossa olevassa N8-matkapuhelimen tuotantosolussa videoidaan ko. mallin kokoonpano ja laitetaan video sekä museon kotisivuille

sekä näyttelyyn esille. Kokoelmatilan arkisto- ja muun materiaalin ja käyttöesineiden siirtoja ja osittaisia poistoja jatketaan vuoden 2021 aikana.

Veturitallin laajennusosa on valmistunut ja SAMUn intendentin sekä amanuenssin työtilat sekä osa arkistoista muutetaan tammikuussa uusiin toimistotiloihin.

Kokoelmatyö

Perniön kokoelmien digitointi jatkuu mm. vielä puuttuvien tietojen ja esinekuvien osalta. Historiallisen museon kokoelmanhallintajärjestelmän migraatio uuteen Aina-järjestelmään toteutui vihdoinkin vuoden 2020 lopussa ja uuden ohjelman käyttöön perehdytään Turun museokeskuksen järjestämissä verkkokoulutuksissa.

Sähköisten valokuvien pitkäaikaissäilytyksen hoitaminen sekä eräiden kokoelmien nykytilan selvitys omistussuhteiden osalta ovat edelleen ajankohtaisia.

Elektroniikkamuseossa jatketaan mahdollisuuksien mukaan työllistettyjen avulla kokoelmien luettelointityötä uuteen Aina-kokoelmahallintajärjestelmään.

Kiinteistöt

Museokiinteistöjen osalta tehdään tiivistä yhteistyötä kaupungin tilapalveluiden kanssa. Tilapalvelun kanssa pohditaan energiakulutuksen kannalta ystävällisiä vaihtoehtoja lämpö- ja kosteusolosuhteiden tasaamiseksi niissä museokohteissa missä se on järkevästi mahdollista. Museokiinteistöjen korjaustarpeesta raportoidaan säännöllisesti vuosittain.

Meritalon museoon, Trömperin kestkieveariin sekä Ploomingin torppaan tehdään kuntokartoitukset ja Meritalon museoon tehdään tämän lisäksi myös korjaussuunnitelma, jolla pyritään turvaamaan rakennukselle jatkossa tehtävät oikeat korjaustoimenpiteet sen ikä sekä museostatus huomioiden. Ploomingin torppa haetaan rakennussuojelun piiriin. Työ on tilattu Restart Oy:ltä.

Meritalon museossa korjataan 1970-luvulta peräisin oleva henkilökunnan keittiönurkkaus. Työ jäi kesken henkilökunnan palkanmaksun keskeytyessä 2020. Samoin Meritalon museon salin kalustamista tapahtumatilaksi jatketaan. Kustannukset menevät museopalveluiden budjetista.

Näyttelyt ja tapahtumat

Museoiden näyttely- ja tapahtumatoimintaa järjestetään pandemiatilanteen asettamien rajoitusten puitteissa. Paikallismuseokohteissa yhteistyötahot toteuttavat omia näyttelyitään ja tapahtumiaan. Yhteistyötä näiden osalta tiivistetään myös SAMUn suuntaan suunnittelussa ja markkinoinnissa.

Vuoden 2021 pääkehittämiskohde on Perniön museo, jonka perusnäyttelyn uudistus huipentuu museon avaamiseen yleisölle 2.7.2021. Museon uudessa perusnäyttelysuunnitelmassa tilojen läpi kulkee helposti seurattava tarina, jonka keskeisenä ajatuksena on koota yhteen ne elementit, jotka ovat vuosisatojen kuluessa määritelleet sen mitä Perniö nykyään seutuna on. Aiheina käsitellään Perniön alueen merkittävää esihistoriaa, kylien syntyä, reittejä ja maankäyttöä, kartanoiden ja kirkkojen ja ruukkiteollisuuden historiaa sekä alueen asukkaita ammatteineen ja toimineen. Museon tärkeä kävijäkunta ovat aiemmin olleet koululaisryhmät, jotka jatkossakin ovat yksi tärkeimmistä kohderyhmistä.

Halikon museossa on esillä kesällä 2021 Halikon sairaalasta kertova näyttely *Piipun juurella – Halikon piirimielisairaalan historiaa*. Näyttelystä tehdään videotallenne verkkoon. Meritalon museossa on näyttely *Kuki kukkani – vanhojen huonekasvien historiaa*.

Elektroniikkamuseo toteuttaa Talmu/Hella Lightning Finland pop up -näyttelyn. Made in Salo- näyttelyn informaatiota ja tarinallisuutta lisätään esineiden QR-koodituksella. Näyttelyn puhelimia esittelevän osa-alueen informaatiota lisätään nostamalla esille enemmän salolaisia tuotemalleja, jotka ovat olleet radio- ja matkapuhelimen kehityksen kannalta tärkeitä.

Meritalon museoon suunnitellaan museon puutarhaan sekä taloon luontevasti liittyviä tapahtumia.

Museopuutarhan avajaisia vietetään elokuun alussa. Sekä Meritalon museo että Elektroniikkamuseo osallistuvat Taiteiden Yä -tapahtumaan, jos tapahtuma kyetään järjestämään.

Elektroniikkamuseossa järjestetään koronamääräysten rajoissa lasten työpajatoimintaa ja muita tapahtumia. Museon näyttelyesineiden informaatiota lisätään QR-koodien avulla. Näyttelyyn tulee esille museossa olevan Nokian N8-puhelinmallin kokoonpanovideo, joka kuvataan alkuvuodesta 2021 museossa olevan ko.mallin

tuotantosolussa. Video tulee esille myös museon kotisivuille. Museossa aukeaa vuoden aikana pieni pop up -näyttely Hellan tuotannosta.

Yhteistyö ja markkinointi

Museon henkilökunta osallistuu erilaisiin Museoliiton ja Varsinais-Suomen maakuntamuseon järjestämiin koulutuksiin sekä Tako-työhön. Yhteistyötä jatketaan Salon elektroniikkamuseon ystävien, paikallisten yhdistysten, Kulttuurikumppanien, museoiden, yliopiston ja muiden oppilaitosten ja mm. vanhuspalveluiden kanssa.

SAMU osallistuu kaupungin yhteismarkkinointiin ja viestintään sekä palvelee asiakkaita kaupungin ja omien 2020 uudistuneiden nettisivujen kautta. Verkkosivujen graafista ilmettä ja sisältöä kehitetään edelleen ostopalveluiden avulla. Näkyvyyttä edistetään lisäksi omalla vuosikalenterilla, kaupunkilaisille jaettavan *Salo Vapaalla* -lehtisen muodossa sekä lehti-ilmoituksin ja katumarkkinoinnilla. Myös somekanavia käytetään tehokkaasti markkinointiin. Museo tiedottaa työpajoista ja tapahtumista sekä lehti-ilmoituksin että sähköisin ryhmäpostituksin.

Trömperin kestikievari, kuva Riitta Määttänen